

## Bijlage 1. Schematische weergave per maatregel

### Aanbeveling 1: Erkenning bieden aan slachtoffers van geweld in de jeugdzorg

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen:
1. Excuses	De ministers erkennen het leed dat de slachtoffers is aangedaan, en hebben hiervoor (opnieuw) excuses aangeboden. Deze zijn ook uitgesproken door de vertegenwoordiger van de brancheorganisaties.	
2. Oral History en blijvend vertellen	Website en Documentaire	In samenwerking met Koershuis (Zie aanbeveling 3)
3. Financiële tegemoetkoming	Financiële tegemoetkomingsregeling gebaseerd op de Wet Schadefonds geweldsmisdrijven.	Uitvoering door Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM)
4. Congres 'Geweld in de jeugdzorg, een jaar na Commissie De Winter: samen leren en verbeteren'	Congres/bijeenkomst door branches over geweld in de jeugdzorg	Brancheverenigingen
5. Inzetten ervaringsdeskundigheid (zie ook aanbeveling 3 over nuldelijns zorg)	Inzet van ervaringsdeskundigen vanuit de Winter in verschillende vormen (variërend van lezing op instelling tot ervaringsdeskundige)	Brancheverenigingen en instellingen, Koershuis

### Aanbeveling 2: Archieven van de commissie toegankelijk houden en uitbreiden

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen:
1. Overdracht van de archieven van de commissie aan het ministerie van JenV als tijdelijke archiefbewaarder	Gerealiseerd	JenV, Inspectie voor Overheidsinformatie en Erfgoed, het Nationaal Archief en de Autoriteit Persoonsgegevens
2. Aanvullen en beheren datacollectie Cie. De Winter	Optekenen verhaal via 'Verbreek de Stilte' van SHN	Slachtofferhulp Nederland JenV
3. Overbrengen van de archieven van de commissie naar het Nationaal Archief	Een 'vervroegde overbrenging' (eerder dan de standaardtermijn van 15 jaar) naar het Nationaal Archief voorbereiden om de onderdelen van het archief, die voor blijvende bewaring in aanmerking komen, te bewaren op een neutrale plaats	Nationaal Archief
4. Bewaartermijn jeugd dossiers	Ad hoc commissie bewaartermijnen en bewaarregime cliëntdossiers in de jeugdhulpverlening	Ad hoc commissie Branches Slachtoffers

### Aanbeveling 3: Verbeteren van het hulpaanbod aan slachtoffers van geweld in de jeugdzorg

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen:
1. Hulpaanbod verbeteren	Centraal informatie- en expertisepunt met 3 taken: 1. Informatie en expertise bieden aan slachtoffers;	Nader te bepalen

	<p>2. Casemanager die de triage doet en helpt met (warme) toeleiding naar zorg.</p> <p>3. Informatie en expertise bieden aan huisartsen, POH-GGZ en GGZ-behandelaars in eerste, tweede en derde lijn.</p>	
2. Oprichting 'Koershuis'	Lotgenotencontact / Nuldelijnszorg via het Koershuis. Subsidiering in elk geval tot 2021	Koershuis, VWS, JenV

#### Aanbeveling 4: Plaatsing in (gesloten) instellingen zoveel mogelijk voorkomen

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen
Programma Zorg voor de Jeugd, Actielijn 2	<p>In actielijn 2 ('Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien') van het <a href="#">programma 'Zorg voor de Jeugd'</a><sup>1</sup> staan de volgende doelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- We vragen van de lokale en regionale jeugdhulp zich nog beter te ontwikkelen in preventie van onveiligheid thuis en in benutten en met wetenschap nog verder ontwikkelen van best werkende vaardigheden om te zorgen dat nog meer kinderen veilig thuis kunnen wonen.</li> <li>- Opvang in pleeggezinnen ondersteunen met het Actieplan Pleegzorg.<sup>2</sup></li> <li>- Ontwikkeling van gezinsgerichte voorzieningen.</li> <li>- Actieplan: 'De best passende zorg voor kwetsbare jongeren':<sup>3</sup> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Regionale aanpak om overplaatsen van kinderen tot een minimum beperken.</li> <li>2. Minder gesloten plaatsingen, verkorten duur en uitstroom bevorderen (STROOMop).</li> <li>3. Stoppen met separeren, overige tijdelijke afzonderingen zoveel mogelijk terugdringen (project 'Ik laat je niet alleen').<sup>4</sup></li> </ol> </li> </ul>	Branches Gespecialiseerde Zorg voor de Jeugd (BGZJ)

#### Aanbeveling 5: Groepsgrootte verkleinen

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen
Programma Zorg voor de Jeugd, Actielijn 2 & 4	Het ontwikkelen van kleinschaligheid is een belangrijke veranderopgave in	Branches Gespecialiseerde

<sup>1</sup> Rapport 'Actieprogramma zorg voor de jeugd' (2018)

<sup>2</sup> Rapport 'Actieplan pleegzorg 2017/2018' (2017)

<sup>3</sup> Rapport 'De best passende zorg bij kwetsbare jongeren' (2019)

<sup>4</sup> Rapport 'Ik laat je niet alleen' (2019)

	het actieplan ' <a href="#">De best passende zorg voor kwetsbare jongeren</a> '. <sup>3</sup> Ook het bieden van individueel maatwerk staat genoemd als veranderopgave.	Zorg voor de Jeugd (BGZJ)
Verkleinen groepsgrootte	Binnen DJI past groepsgrootte verkleinen binnen beleid dat sinds 2007 is ingezet. DJI heeft een pilot naar kleinschalige woonvoorziening lopen in Amsterdam. Uitbreiding volgt bij succesvolle pilot. Met de inwerkingtreding van het nieuwe opvangmodel (2016) is in de opvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv's) een stap genomen tot het kleinschalig en naar toekomstperspectief opvangen. Daarnaast worden kinderen die bij aankomst in Nederland jonger dan 15 jaar zijn en bijzonder kwetsbare amv's in beginsel door Nidos in opvanggezinnen geplaatst.	Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) COA Nidos

#### **Aanbeveling 6: Zorg dragen voor goed geschoold personeel en pedagogische continuïteit**

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen
Programma Zorg voor de Jeugd, Actielijn 6	In actielijn 6 ('Investeren in vakmanschap') van het programma 'Zorg voor de Jeugd' <sup>1</sup> staan de volgende doelstellingen: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Het inrichten van een samenwerkingsplatform vakmanschap jeugdprofessionals,</li> <li>- Het zorgen voor een blijvend passend en goed op de praktijk aansluitend curriculum voor de huidige en nieuwe jeugdprofessionals (met o.a. signaleren geweld).</li> <li>- Het snoeien in regels en bureaucratie voor professionals met behulp van 'Ontregel de Zorg'<sup>6</sup></li> <li>- Het bevorderen van een gezonde arbeidsmarkt door middel van de 'Arbeidsmarktagenda Jeugdhulp'<sup>5</sup>.</li> </ul>	Branches Gespecialiseerde Zorg voor de Jeugd (BGZJ), Ontregel de Zorg <sup>6</sup> , Jeugdzorg Nederland, FNV Zorg & Welzijn en CNV Zorg & Welzijn
Investeren in werving, behoud en zijinstroom in de jeugdzorg	- Mogelijkheid onderzoeken tot het ontwikkelen van leerlijn jeugd zodat overstappen binnen de jeugdzorg eenvoudiger wordt en mensen behouden blijven voor de jeugdzorg.	BGZJ, beroepsgroepen, kenniscentra
Ontwikkeling richtlijn 'Signaleren traumagerelateerde problemen'	- Opstellen van aanbevelingen voor het signaleren van	

<sup>5</sup> Kamerstuk 31 839, Nr. 701

<sup>6</sup> <https://www.ordz.nl/>

	traumagerelateerde klachten en het toeleiden naar passende zorg.	
Veiligheidsmethodiek	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Aankomend jaar treedt een nieuwe begeleidingsmethodiek bij Nidos in werking ('Veerkracht, versterken van vluchtelingenkinderen- De Nidosmethodiek voor interculturele jeugdbescherming'). De nieuwe begeleidingsmethodiek van Nidos is een samenvoeging en doorontwikkeling van hun eerdere methodieken voor respectievelijk voogdij en ondertoezichtstelling.</li> <li>- Het COA heeft een eigen begeleidingsmethodiek voor de dagelijkse begeleiding van amv op de opvanglocaties. Deze is in 2018 geëvalueerd en geactualiseerd waarbij onder meer het opstellen van een veiligheidsplan.</li> <li>- De tweede pijler in het theoretisch kader is 'bescherming bieden'. Daarin is aandacht voor mogelijke veiligheidsrisico's zoals geweld waar minderjarige asielzoekers mee te maken kunnen krijgen en wordt uiteengezet wat de begeleidingstaken van een jeugdbeschermer zijn op dat gebied. Deze begeleidingsmethodiek wordt vanaf dit jaar (2020) in gebruik genomen door jeugdbeschermers. Het risicotaxatie instrument dat hierin gebruikt wordt is als nieuw element in het veiligheidsplan van het COA.</li> </ul>	Nidos COA

### Aanbeveling 7: Meer samenwerken met ouders en familie

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen
Ouders en kinderen beter betrekken	<p>Het programma Zorg voor de Jeugd zet nadrukkelijk in op de betrokkenheid van het kind, de jongere en de ouders.</p> <p>Gezinsgericht werken, betrekken en behandelen van ouders is een van de veranderopgaven in het actieplan 'De best passende zorg voor kwetsbare jongeren'.<sup>3</sup></p>	Branches Gespecialiseerde Zorg voor de Jeugd (BGZJ)

	Het huidige hulpverleningsplan zal toezien op het betrekken van verschillende netwerken	
Richtlijn 'Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp' <sup>7</sup>	Alle branches werken ontwikkelingsgericht en systeemgericht en werken samen met ouders/gezin en andere partners, zoals het onderwijs. Het 'shared decision making' principe is leidend.	Branches
Meer samenwerken met (jonge) ervaringsdeskundigen	Meer samenwerking met (jonge) ervaringsdeskundigen. Ervaringsdeskundigheid een structurele plek geven in de jeugdzorg, zowel in de uitvoering als in de beleidsontwikkeling.	Jeugdzorg Nederland
Meer aandacht voor vertrouwenspersonen	Meer aandacht besteden aan wie de vertrouwenspersoon of steunfiguur voor de jeugdige en zijn (pleeg)ouders kan zijn en wat de vertrouwenspersoon voor hen kan betekenen.	Jeugdzorg Nederland, Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ)
Ontwikkelen methodiek 'Cultuur sensitieve benadering'	Betrekken van familie en sociale netwerken bij grote beslissingen en hen informeren over het kind	Nidos
Kennisontwikkeling	Het Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie (KJP) bundelt kennis en maakt dit toegankelijk voor kinderen (Brainwiki), ouders, leerkrachten en ggz-professionals, ook met betrekking tot ontwikkelingsgericht en systeemgericht werken, en in samenwerking met ouders/gezin.	Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie (KJP)

### Aanbeveling 8: Verbeteren van ondersteuning voor pleegouders

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen
Programma Zorg voor de Jeugd, Actielijn 2	<p>In het Actieplan Pleegzorg<sup>2</sup> uit actielijn 2 is aandacht voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Campagne om meer pleegouders te werven (Openjwereld.nu, gestart oktober 2019);</li> <li>- Programma om pleegouders een groter leer- en ontwikkelaanbod te kunnen bieden om kracht van pleegouders te vergroten;</li> <li>- Actieonderzoek om breakdown te verminderen en uitval van pleegouders te voorkomen;</li> <li>- Verbetering van de voorbereiding en screening van aspirant-pleegouders;</li> <li>- Matchen van pleegouders- en kinderen;</li> <li>- Start project om de samenwerking tussen</li> </ul>	Branches Gespecialiseerde Zorg voor de Jeugd (BGZJ)

<sup>7</sup> Richtlijn 'Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp' (2018)

	pleegzorgbegeleiders, jeugdbeschermers en pleegouders door middel van dialoog te verbeteren.	
Spoodprocedure VGB	- De spoedprocedure Verklaring Geen Bezwaar (verplicht bij prospectieve pleegouders) is op 1 januari 2019 in werking getreden	Jeugdzorg Nederland
Vindbaarheid vertrouwenspersoon voor pleegouders en pleegkinderen vergroten	- Samenwerking met NVP - Voorlichting door vereniging pleegouders en AKJ over vertrouwenswerk aan pleegouders - Inzet social media	AKJ

**Aanbeveling 9: Betere uitoefening van de rol van gezinsvoogd & Aanbeveling 10, Bij voogdij betere invulling van de uithuisplaatsing**

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen
Programma Zorg voor de Jeugd, Actielijn 5	In actielijn 5 ('Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt') van het programma 'Zorg voor de Jeugd' staan de volgende doelstellingen: <ul style="list-style-type: none"> <li>- We korten de jeugdbeschermingsketen in. Betere samenwerking, minder overlap en gedeelde afwegingscriteria verhogen de snelheid in de keten.</li> <li>- Samen met de lokale teams gaan we situaties die onveilig zijn voor kinderen eerder en effectief te lijf. Wanneer jeugdhulp nodig is, komt deze snel beschikbaar.</li> <li>- Ouders, jongeren en kinderen kennen hun rechtspositie op het snijvlak van vrijwillig en gedwongen kader.</li> <li>- Ouders en kinderen betrekken we altijd bij onze beslissingen. Met het actieplan feitenonderzoek zorgen we voor goed onderbouwde besluiten.</li> <li>- Gemeenten en justitie organisaties werken samen om jeugdhulp ook in gedwongen kader tijdig in te zetten.</li> <li>- Er is altijd een jeugdbeschermer of jeugdreclasserder beschikbaar wanneer de rechter een maatregel oplegt.</li> </ul>	Branches Gespecialiseerde Zorg voor de Jeugd (BGZJ), Jeugdzorg Nederland
Stem voogdijkind beter hoorbaar maken	Bezien in hoeverre de voogdijmethodiek herziening behoeft op het thema samenwerking en relatie tussen de minderjarige en de jeugdbeschermer.	J&V en Jeugdzorg Nederland

	Het vertrouwenswerk actief onder de aandacht brengen van kinderen met een voogdijmaatregel, zodat zijn (indien nodig) met ondersteuning van een vertrouwenspersoon hun stem kunnen laten horen.	
Actieplan 'Verbetering Feitenonderzoek in de Jeugdbeschermingsketen. Respect voor kind, ouder en professional'	In het actieplan 'Verbetering Feitenonderzoek in de Jeugdbeschermingsketen. Respect voor kind, ouder en professional <sup>8</sup> ' is opdracht gegeven om te onderzoeken welke verbeteringen nodig zijn in klachtprocedures in de jeugdzorg. <ul style="list-style-type: none"> <li>- Expliciete aandacht voor de klachtenprocedure voor kinderen in de jeugdzorg.</li> </ul>	AKJ

### Aanbeveling 11: Een proactief, sterker en onafhankelijk toezicht organiseren

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen
Versterken toezicht	De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd gaat zich richten op de volgende punten: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Versterken risico gestuurd toezicht;</li> <li>- Drempels voor jeugdigen verlagen om te melden en spreken met jeugdigen;</li> <li>- Aandacht besteden aan leefklimaat, veiligheid, cliëntpositie;</li> <li>- Thema geweld bespreken met bestuurders</li> </ul>	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)
Rol en positie onafhankelijke vertrouwenspersoon versterken en bestendigen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Frequente aanwezigheid van een vaste vertrouwenspersoon op locaties waar jeugdigen verblijven.</li> <li>- Bezoek vertrouwenspersoon onderdeel laten zijn van een regulier dagprogramma</li> </ul>	AKJ

### Aanbeveling 12: In de jeugdzorg geweld bespreken met kinderen

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen
Programma 'Geweld hoort nergens thuis'	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Verbetering van klachtprocedures (zie ook aanbeveling 9 &amp; 10);</li> <li>- Kinderen worden doorlopend geïnformeerd over hun rechten via project 'Ieder kind geïnformeerd' met 'Ken je rechten'- boekjes voor open en gesloten jeugdhulp en met behulp van het 'stellingenspel'.</li> <li>- Ontwikkelen handreiking geweld bespreekbaar maken</li> </ul>	AKJ

<sup>8</sup> Rapport 'Actieplan Verbetering Feitenonderzoek in de Jeugdbeschermingsketen. Respect voor kind, ouder en professional' (2018)

Blijvend in gesprek over geweld	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Interne dialogen binnen organisaties;</li> <li>- Jaarlijkse landelijke dialoog tussen organisaties ;</li> <li>- Geweld als onderdeel van hulpverlening en begeleiding;</li> <li>- Meer aandacht voor vertrouwenspersonen (zie aanbeveling 7);</li> <li>- Inzet van ervaringsdeskundigen om thema 'geweld' bespreekbaar te maken (zie aanbeveling 1).</li> </ul>	Jeugdzorg Nederland AKJ
Actief gesprek aangaan over geweld	Orthopedagogisch Behandelcentra (OBC's) wijzigen kwaliteitskader en voegen toe dat zij in alle lagen gesprekken faciliteren over geweld	Vereniging van Orthopedagogische Behandelcentra (VOBC)
Cliëntparticipatie	Gebruik maken van 'Trusted Juniors' als cliëntparticipatie, met hen in gesprek over beleving	Nidos

### **Aanbeveling 13: Prevalentiestudie uitvoeren naar geweld in de huidige jeugdzorg**

Aanbevelingen/acties/maatregelen	Invulling	Betrokken partijen
Onderzoek naar veiligheidsbeleving in instellingen	Resultaten geven richting waar het veiligheidsgevoel voor jongeren in het geding is of verbeterd kan worden.	VWS, J&V, Branches